

„Soča“ izlaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pisanicah“ se plačuje za navadno tiskarino no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Pocamene številke se dobivajo po 8 kr. v tabakarnicah v gosposki ulici blizu „treh Front“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Cassarna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Vivat, floreat, crescat!

Spisal dr. Franc Oblak.

(Dalje.)

Če država spozna, da more brez straha, da bi se zmanjšala njena varnost, napraviti Italijanom vseučilišče, potem pride na vrsto drugo vprašanje, in to vprašanje zadeva nas Slovence sploh in druge Slovence, ki bivajo kot ogromna večina v Istriji in posebno v Dalmaciji.

Če se zahva Italijanom vseučilišče v katerem mestu, kjer so tudi imenovani Slovani doma, je to, tudi ne gledé na državni obzir, edini slučaj, v katerem se imajo Slovani proti tej italijanski nameni odločno po robu postaviti. Tukaj niso odločilni samo narodni obziri: tu pride v poštev tudi gospodarska škoda. Imenovani narodi so gospodarsko popolnoma izpiti, najprej po tisočletni beneški republiki in potem od največjih narodnih pijavk. Gotovo bi bila tukaj velika nemarnost, brezobzirnost, hudobija, celo krut barbarizem, če bi se ti narodi zdaj pahnili še v tako gospodarsko nevarnost, kakršna bi nastala, če bi se njim v gnezdo podložilo kukavičino jajce — italijanska univerza. Nikoli bi se tu Slovani, ki so trdna južna straža avstrijske države, ne opomogli; pomoč bi tu prinesla le silovita dejanja, katerih nas Bog varaj!

Vseučilišče v Trstu! Res je, da to mesto je v taki geografski legi, da bi se gledé na to kaj pripravno lego ne le Italijani, ampak tudi primorski Slovani mogli s tamosnjim vseučiliščem sprijazniti. Ali vse drugačni in jako tehtni pomisleki se vsiljujejo proti nameni, napraviti vseučilišče v Trstu. Tu gre za to, da se miadina na zadnji stopinji pripravljaja za življenja boj. In v kako nevarnosti za telesno zdravje in življenje, v kako nevarnosti v aravnem obziru ne bi prišli mladi fantje, ki telesno še niso zreli, duševno še nestanovitni, če bi se pošiljali v Trst? kjer bi po študentovski lahko živeli prosto in dulci jubilo (v sladki veselosti!)

Ne vem, in zato tudi ne morem soditi, ali bi ne branili Avstrijci politični obziri napraviti v Trstu italijansko vseučilišče: iz govorov slovenskih poslancev v letošnji proračunski debati bi bilo sklepati, da

bi tako vseučilišče ne bil tempelj Muz, ampak ognjišče protiavtstrijskemu rovarstvu, rava kača, ki jo nedni kmetič v nedrji ogrova: to pa je gotovo, da prav politični obziri ne pa znanstvo so pripravili Italijanedo misli, naj bi se napravilo v Trstu v učilišče.

No, saj pa samo mesto tržaško rado odpira hišo, vrata in možje, naj bi se napravil tam ta važni znanstveni zavod. Zadnji razlog bi nam bil osol macedonskega kralja Filipa, aji za bogato Avstrijo bi bilo razčajivo le misliti, da kdaj prejme kot Judežev denar svoto 600.000 gld., in š prav sedaj, ko zasedajo nekatera mesta v ministerevstvu Slavani, od katerega naroda Italijani zaničevalo trdè, da je sobičen!

(Dalje prih.)

Na grobu Viktorja Dolenca.

Iz Gorice 25. julija t. l.

Zgubo pokojnega in mpozabljenega Dolenca močno občutijo ne le tržaški slovencei, ampak ves slovenski narod, kajti pokojni Dolenc bil je jako delaven in neustrašiv boritelj za našo narodno pravico. Žalobog da se te časti ni mogel imeti, da bi ga bil narod po trudopolnem delovanju častno spomnil do hladnega groba, in to rad nalezljive boleznii. Ali tržaški slovencei so vendar stali, kolikor je bilo mogoče, da se svojemu voditelju izkazali zadnjo čast.

Odbor „delalskega podpornega društva“ je precej po smrti pokojnega svojega predsednika sklenil, da mesto predsednika te dopolni do prih. redn. obč. zbora, in da miza predsednika ima biti do tistoga časa černo pregrnjena. Za spomenik pokojnega je odbor tega društva določil 300 gl. Za posebni grob pa 60 gl. Ženski oddelk „podpornega društva“ je tudi določil za spomenik 100 gl. V isti seji je odbor sklenil da se vabijo vsa slov. tržaška in druga društva, da obiščejo grob pokojnega Dolenca v nedeljo 24 t. m. kar se je tudi častno zgodilo. Istega dne donašala so društva in prijatelji ranjkega krasne vence v prostore „delalskega podpornega društva“ katerih je bilo 17. med temi bil je eden iz Gorice, katerega je poslala „Goriška čitalnica“ s „Sočo in brainim podpornim društvom“

Odhod ob 5. uri popoldne iz delalskega podpornega društva na mirodvor bil je namenjen skupno, ali ker je to policija prepovedala, so morali društveniki nositi vence po dva in dva dalje vsak sobi do mirodvora; Ob 6. uri zvečer zbrano je bilo okoli groba do 4000 ljudstva višoga in nižega stanu. Naj prvi obkolili so grob pevoč iz vse tržaške okolice in so peli „Blagor mu ki se spoštuje.“ Potem nastopi na črno pogrnjeno mizo drž. poslanec g. Ivan Nabergoj ves objokan in močno ginjen po ranj. svojem zvestom sodruidniku, tor bore o delovanji pokojnega Dolenca. Za tem peli so pevoč „Nad zvezdami“. Nato nastopi š. g. prof. Mandič ki je razložil v hrvaškem jeziku natanjčno občno delovanje pokojnega Dolenca. Potem zopet nastopijo pevoč in pojo „Molitva“. Nato ločili so se prijatelji s solznimi očmi za zmiraj od nepozabljivega boritelja narodnih pravic, pokojnega Dolenca.

Zvečer zbralo si je voč rodoljubov v prostorih tržaške čitalnice, in so se tolažili o grenki osodi našega nesrečnega naroda. Med skupščino so se prebrali tudi došli brzojavi, ki so isti dan dohajali na društveni odbor. V petek bo zadržanica po pokojnemu našemu boritelju v cerkvo sv. Antona v veliko azistenico. V sredi cerkvo bo stal velik mrtvaški oder, pri katerem bodo molitve za dušo ranjkega Dolenca. Dragi Viktor, ki si nas tako prerano zapustil, ki za teboj žaluje ves slovenski narod, bodi tibi vočni spomin, in Bog ti daj srečo neboško. Mi pa, dragi rojaki, neutrudljivo delajmo vsak po svoji moči, da nadomestimo pokojnega Dolenca!

Rodoljub

Dopisi.

Iz Brd, dne 25. julija. — Pri izrednem občnem zboru dne 21. t. m. sklenil je „Slovenski jezik“ poslati prečistitemu gosp. Andreju Einspielerju, buditelju in voditelju koroških Slovencev, o priliki njegove zlate maše primorno adresno, tor ustanoviti „Brisko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda“, ki naj bo podpirala slovenske ljudske šole in otroške vrte.

LISTEK.

Fran Erjavec.

Predavanje Fr. Levca 17. aprila t. l. v čitalnici ljubljanski.

(Konec.)

Toda več nego s temi učenimi studijami in razpravami koristil je Erjavec narodu slovenskemu z drugimi spisi svojimi prirodnoznanse vsebine. Poudarjati nam je tukaj, da je Erjavec prvi profesor, ki nam je razven betauike oskrbel vse v njegovo stroko spadajoče šolske knjige. Spisal nam je živalstvo, kemijo, mineralogijo, somatologijo. Res, da so nekatere teh knjig poslovenjene, toda kakó so poslovenjene! Ta lepi jezik, ta krepki in jedrnat zlog, ta bistra in prozorna pisava — to so svojstva, s katerimi se nobena druga šolska knjiga slovenska ne more ponašati v toliki meri, kakor se odlikujejo z njimi Erjavčeve knjige. Njemu prelaganje ni bilo hlapčevsko, mehanično delo. Bil je tudi v prevodih svojih silno vesten in natančen. Znano mi je, kakó je privejal za natisek svoj „Prirodopis živalstva“ v drugem izdani 1. 1872. Po tri dni, po ves teden je časih razglábljal in premišljalv kako posebno karakteristično besedo ter ugibal, kakó bi ji dal pravo slovensko lice. Pregledavala sva C. Galeto, Vukov in Miklošičev slovar, a naposled je morala vendar priti na vrsto — ultima ratio: spisal je pónjo Levstiku v Ljubljano ali Suleku v Zagreb. Zategadelj pa tudi nobeden učni predmet v slovenščini nima tako izbornih učil, nobeden predmet tako dovršene terminologije, kakor zoologija, mineralogija in somatologija. In kar jo

največ vredno, to terminologijo je Erjavec iz večine zajél naravnost iz narodovih ist!

A ne samó za učenjake in za šolo, tudi za priprosti narod jo Erjavec zastavil večje svoje peró, učil ga je ljubiti narodo, v njeam bitjih čestiti vsenogočnega Stvarnika, na drugi strani pa v svoji prid obračati mnogovrstne prilike, katere naroda podaje človeku. Njegovo „Domače in tuje živali v polobah“, kakor tudi „Naše škodljive živali v podobi in besedi“ so pisane tako izborno, da poleg prijetne zabave človeku blaže srce, bistijo um in mu povzdigujejo dušo do Boga. Takó pa je bilo mogoče pisati tudi samó možu, ki je bil ves čas svojega življenja s preprostim narodom v živi dotiki, ki je korenito poznal njegove nazore o živi narodi, poznal njegove pesmi in pravljice o živih bitjih, in ki je bogate zaklade svojega znanja zavijal v besedo, kakršna jo čal iz narodovih ust samih.

In kaj naj rečem o njegovi „Mravlji“ in o njegovem „Raku“? To sta spisa, ki bi Francozu Michelu ali Nemcu Brechmu delala veliko čast; v slovenski literaturi nimata sebi podobnega sóltaga. Človek ne vé, čemu bi se bolj čudil, ali ljubeznivemu humorju, ali divnemu jeziku, ali pisateljevi nedosežni spretnosti, s katero na najjednostavnejši in najpreprostejši način bralec tolmači največje prirodopisne ugauke in probleme. „Mravlja“ se bere kakor epos in pisana je z vsem znanjem prave pesniške tehnike. Pisal jo je pa Erjavec, ko je imel dveindvajset let; ali béri jo danes, — trideset let po tem, ko je prišla prvič na svetlo — mikala to bode, kakor bi bila večeraj ptekla izpod Erjavčevega peresa. In to je naravno! „Mravlja“ je klasičen umetniški proizvod in vrednost in slava njena je neminljiva. Samó jeden

spis se v naši literaturi more meriti z njo, in to je „Rak“, katerega je opisal Erjavec l. 1881. v „Ljubljanskem Zvonu.“ — „Mravlja“ in „Raku“ je dal Erjavec tako obliko, da bralec prvi hip ne vé, kaj je bila pisatelju prvotna in glavna namera: je li hotel ta dva objekta na poseben način znanstveno opisati, ali je hotel z njima bralea samó zabavati: težko je najti mejó, kje v teh dveh spisih jenjava prirodopis in kje se začinja leposlovje. In gotovo je upravičena želja, da bi spisi, kakršni so „Mravlja“, „Rak“ in „Rastlinske svatbe“ Erjavčeve, postali tipični v našem slovstvu in da bi tudi drugi učenjaki, kadar obravnavajo znanstvene stvari, dajali spisom svojim tako obliko, kakršna jim je znal dati Erjavec; potem bi pojenjale tožbe, da so slovenski pisatelji vselej dolgočasni, kadar tolmačijo večjemu občinstvu kakšen znanstven predmet.

Z navedenimi spisi pa še nikakor ni izcrpljeno poročilo o Erjavčevem književnem delovanji, kajti Erjavec zavzema tudi v leposlovji slovenskem častno mesto, in kjer se imenujejo prvi novelisti naši, tam se mora poleg Levstika in Stritarja, Jurčiča in Mencingerja, poleg Kersnika in Tavčarja omenjati tudi dično njegovo ime!

Z vsemi odličnostimi izborna svoje pisave združeval je Erjavec neki posebno ljubežniv humor in izreden dar prijetnega pripovedovanja. Ne rečem preveč, ako trdim, da ga deslej v tem oziru razvon Levstika ni prekosil nobeden slovenski pisatelj, niti Jurčič ne. Tudi Jurčič ima obilo humorja, toda njegov humor je nekako rezek, suh in premišljen, Erjavčev pa nežen in naraven; Jurčič pripoveduje točno, natančno in počasi, Erjavec naglo in prijazno. Res, da v fotografski karakteristiki delujočih oseb in

aprotnike, tedaj tudi ta ne more biti brez njih. Naš žid in še nekdo drugi se hudo vpirata, da bi ostalo pri starem. Vaak dober kristjan se mora čuditi, kako se upa žid in z njim kristjan proti takemu sklepu vpirati. Ali ni to predrzno, da celi katoliški občini hoče odin žid ukazovati? A, dragi moji! Časi se spreminjajo in skrajni čas je, da se tudi v Ajdovščini kaj spremeni — vsaj imate dosti možakov, ki imajo srce in glavo na pravem mestu. Hvale vredno je, da ste preskrbeli primoren farovž Vašemu gospodu župniku, kateremu naj Bog da mnogo let srečno v njem živeti!

Politični razgled.

Spomenica, katero sta dr. Poklukar in Šuklje v imenu vseh slovenskih državnih poslancev izročila ministerskemu predsedniku, grofu Taaffeju, menda ne bode brezuspešna; kakor namreč listi poročajo, izda v kratkem ministerstvo naredbo o rabi slovenskega jezika v uradih po Štajerskem, Koroškem in Kranjskem. Kaj bode pa z nami Primorci? ali mi ne čutimo enake, in morda, izyemši Koroške Slovence, še večje potrebe? Nadejamo se, da oni ukaz ne ostane omejen na imenovane tri dežele, ampak da bode veljal tudi za Primorsko.

Pri državnozbornski dopolnilni volitvi v Metkoviću v Dalmaciji je bil 25. t. m. namesto umrlega Pavlinoviča jednoglasno poslancem izvoljen Fran Bulić, gimnazijski ravnatelj v Spljetu, pisatelj in rodoljub hrvaški.

„Osservatore romano“, uradni list rimske kurije, objavlja pomenljivo papeževo pismo do novoimenovanega državnega tajnika, kardinala Rampella. V tem pismu papež v splošnih potezah izrazuje svoja načela, po katerih se bode ravnala v prihodnje politika rimske stolice. Gledé Avstrije pravi papež: Vsled pobožnosti cesarjeve, njegove in cesarske obitelji udanosti do papeževega prestola so razmere med Vatikanom in državo najboljše. Zarad tega in zarad modrosti tistih mož, ki uživajo cesarjevo zaupanje, bode mogoče verske interese v Avstriji pospeševati, zadržke odstranjati in morebitne težave s polnim porazumom urediti.

Gledé bolgarskega vprašanja smo še tam, kjer smo bili pred 8 dnevi, zanesljivo ne vemo nič, in vse, kar se o Bolgariji zadnje dni piše, je golo ugibanje in kombinacija; turška vlada se neki dogovarja z nemškim, avstrijskim, italijanskim in angleškim poslancem v Carigradu, da bi se s Francosko in Rusijo sklenil dogovor o volitvi bolgarskega kneza. Mogoče, ali zelo dvomljivo je, da bi Rusija potrdila izvolitev kakega kneza po tem sobranji, čegar postavnosti ona ne pripoznava.

Angleška vlada je proglasila skoraj po vseh grofijah na Irskem obsedno stanje, akoravno je

to kov in da je študiral zlasti ribe ter zadnjih pet let v ta namen prepotoval vse Primorje in vse Kranjsko; toda ni mu bilo danj završiti velikih teh svojih del.

Gospoda moja, pri kraji sem! Samó še dve, tri besede. Kajti poročilo moje o književnem delovanji Erjavčevem bilo bi jako nedostavno, ako bi izrecno ne poudaril, kako čisto je bilo njegovo peró! Nikoli ni zapisal nobene besede, ob katero bi se mogel kdo spotikati v moralnem ali éticnem oziru. Njegovi čisti spisi so lepi odsev njegove plemenite duše. Lepo je opazovati mladino v šoli, kadar pride v berilu na vrsto Erjavčev spis. Obrazi se učencem razvedré, oko jim žari in po petnajst rok se vzdigne na jeden pot: vsak hoče brati!

Preverjen sem, da on, ki je dela Stvarnikova slavil v taki nedosezno lepi besedi, kakor doslej še nihče v Slovincih, on je prejel od vsemogočnega Stvarnika zasluženo plačilo. A dolžnost naša je, da ne zabimo njegovih sirót. Njemu, ki je otrokom našim v spisih svojih ostavil toliko duševnega užitka, smo dolžni, da poskrbimo za hčeri njegovi. In Vaša navzočnost, čestiti gospóla, danes v tej dvorani mi je veselo poročstvo, da slovenski národ izpolni tudi to svojo dolžnost! *)

*) Ker podpisani pripravlja obširnejši životopis pokojnega Erjavca, da ga za uvod dodá njegovim „Izbranim spisom“, katere misli prihodnje leto na svetlo dati „Matica Slovenska“, bil bi jako hvaležen vsakemu, kdor bi mi o izbornem tem pisatelji, o njegovem življenji in delovanji hotel poslati kakšen doslej neznan podatek.

Fr. Lovca.

prej v zbornici obetala, da se bodé le malo posluževala te pravice; to brezozirno postopanje je unionistične liberalce, ki so do sedaj vlado podpirali, zelo razkačilo, in če jej za naprej odrečejo svojo podporo, mora odstopiti konservativni Salisbury, in Gladstone je zopet na krmilu. Irsko vprašanje je zelo težko in vender rešiti se mora, ker sicer na Angleškem ne pridejo do stalne vlade.

Domače in razne vesti.

Radodarni doneski Za danski misijon; Štefan Faganelj v Renčah 2 gl.; Fr. Mč. na L. 2 gl.; Mirenska župnija 5 gl. 60 kr. S prejšnjim izkazom skupaj 35 gl. 50 kr. — Za otroški vrt in deklški šolo: Janez ev. Koluvčič v Solkanu 3 gl.; Faganelj Štefan v Renčah 2 gl. — Za študentovsko kuhinjo: Anton vitez Klodič, šolski nadzornik, 3 gl.; Jan. Koluvčič 1 gl.; St. Faganelj 1 gl. Prosrčna hvala vsem dobrotnikom.

Premeščenje. Gospod profesor Andrej Kragelj premeščen je iz Kočevja v Gorico na gimnazij. Gospod Janko Hočeva r, davčni pristav v Pazinu, je pa imenovan davčnim priglednikom (kontrolorjem) v Ajdovščini.

Zasebna slovenska dvorazredna deklška šola v Gorici končala je svoje leto 23. dne t. m. Gospodični učiteljici sti bili ob 8. uri zjutraj z deklkami v semeniški kapeli pri slovesni sveti maši, katero so imeli seminiščani k sklepu šolskega leta. Prec, ko sti se vrnilo z njimi v šolo, sledilo jim je tudi več starišev po bratov in sester, ter tle odlični gospodje: vitez dr. Tonkli, šolski nadzornik profesor Culot, dr. Gregorič, profesorja Cerin in Zorn, mejni grof Obizzi, pa učitelja Svava in Likar. Temkoj pričela se je po lepej starej navadi preskušnja z molitvijo in kerščanskim naukom. Izpraševal je o njem gospod Zorn, ker mejletni učitelj verouka gospod Červ je bil zarad duhovnik vaj v semeniški zadržan. Potem sti izpraševali gospodični učiteljici iz računstva, branja, nazornega uka in slovnice. Deklice so začetkoma boječe in tiho odgovarjale, a njih odgovori so postajali čedalje čvrstejši in tako točni, da je bilo večlje jih poslušati. Odlikovala sta se oba razreda posebno s čitanjem. Neverjetno lepi so lepopisi in spisi učenk, in njih mnogovrstna ročna dela so taka, da ni boljših pričakovati. H koncu sta še kaj ginljivo deklamovali učenki, iz I. razreda Obizzi in iz II. Sever. Deklamacijo poslednje je nalaš sestavil gospod Zorn in jo prinesmo prihodnič v podlistku. Naposled so deklice s prelepimi glasovi zapele več pesni, mej katerimi se ve da je bila tudi Slovincem tolikanj priljubljena: „Bog obvaruj, Bog ohrani nam cesarja, Avstrijo!“ Vendar to še ni bil konec prijetnega časa. Na mizi je bilo mnogo lepih masnih knjig; gospod vitez Tonkli stopi k njim, nagovori in pohvali učenke, ter razdeli 20 knjig najprimernejšim učenkam, potem pa se učiteljicama sosebno pa voditeljci izrazi zadovoljnost nad tako dobrim uspehom. Vsi navzoči so bili zelo vesel tako dobrega napredka, in tudi gospod nadzornik prof. Culot se je kaj pohvalno izrazil o napredku te šole. Na tej šoli so nastavljene 3 učiteljice. Voditeljica gospodična Jug je podučevala v II. razredu 28 učenk; podučiteljica gosp. Jeglič v I. razredu 39 učenk in učiteljica gosp. Leban je imela v otroškem vrtu 68 otrok. Tedaj je šola preskrbovala letos 135 otrok s potrebnim ukom. Iz tega vidijo podpiratelji te šole, kako zelo koristna in potrebna je njih podpora.

Na Koperski pripravnici se je oglasilo k zrelostnim izpitom 16 pripravnikov, 8 Slovincem, 4 Hrvati, 4 Italijani. Vsi so naredili izpite z dobrim vspehom, Slovenec iz Tržaške okolice, gosp. Grmek, z odliko.

Izobraževalni tečaj kmetijstva za učitelje bode na slovenskem oddelku tukajšnje deželne kmetijske šole od 3. do 31. dne avgusta v slovenskem jeziku. Poduk bode trajal vsak dan 6 ur in sicer polovico časa bo teoretičen, drugo polovico pa praktično poskušnje. Podučevalo se bode iz kmetijstve o trtoroji, vinarstvu in o živinoreji. Da bi se udeležili tega tečaja tudi taki učitelji, ki ne zmorejo stroškov za potovanje in bivanja v Gorici, podelilo se jim bode 12 nagrad po 35 gl, katere izplača deželna blagajnica v dveh rokih in sicer prvi rok z 20 gl., ko bo polovica tečaja, in drugi rok s 15 gl. konec tečaja. Prošnje za udeležbo je bilo vložiti do 29. dne t. m. pri deželnem odboru v Gorici. Žal, da smo bili dobili ta razglas nekoliko prepozno za poslednji list „Soče“.

Naši „Sokolci“ zborovali so 24. t. m. Navzočih je bilo 28 od 40 vpisanih, kar gotovo ni premalo za začetek v naših sedanjih razmerah. Zborovanje vodil je g. P. po objavljenom sporedu. Po primerem nagovoru prečitana in sprejeta so bila pra-

vila, določeni društveni doneski in sicer: vstopnina 1 gl., mesečnina za domače ude 40 za vnanje 20 kr, podpornina pa 3 gl. na leto. Potem so bili izvoljeni v odbor sledeči gospodje: mejni grof Obizzi starosta; Dragotin Prinčič starostav namestnik; Vatroslav Habbe tajnik; Anton Fon denarničar; Jernej Kopač, Janoz Potočnik in Jakob Jeras odborniki; Jeglič, Poveraj in Likar papregledovalci.

Po dovršenem dnevnem redu je bila živahna zabava, pri kateri je bilo slišati več dobrih napitnic. „Sokol“ bode, ako hoče Bog in „Sokolci“, gotovo živahno in najprejetnejše društvo v Gorici. Obležka mu bode: rudeča srajca, modra ovratnica, usnjat pas z društvenim znamenjem, popelnat jopič in enake hlače pa ravno take barve klobuk s sokolovim peresom in društvenim znamenjem. Pravila društva prinesemo prihodnjič.

Bog daj dober uspeh!

Letina kaže v našem cesarstvu letos sploh dobro, po mnogih krajih pa prav dobro. Pri nas na Primorskem kaže vino posebno dobro. V Istriji, če ga Bog obvaruje, ga bode toliko, da nimajo zanj dosti posode; ravno tako v Dalmaciji; pa tudi na Koroškem kaže prav lepo. Le da bi nam Bog pošiljal še potrebnega dežja in obvaroval nas toča, ki je letos že na mnogih krajih ves pridelék vničila; pretoklo soboto menda tudi okoli Bolca, po nekaterih krajih na Koroškem, v Furlaniji in na Štírskem, toroj čeznavadno raztežno.

Pojavi nekaterih laških in nemških kulturnežev so premnogokrat taki, da vso spoštovanje in voro v laško in nemško oliko sramotijo. Najprodraznejša obrekovanja in najzlobnejša dejanja do nas so jim v ponos. To kaže, da kolo časa je že jelo iti z njimi navzdol. Pretekli teden so jo kaj ostadno pojavljala nemška olika po koroških nemških listih. Prečestiti, gospod And. Einspieler v Celovci bode bral zlato svoto mašo. Ker ima premnogo zaslug za Koroško sploh, mu pripravlja prebivalstvo in osobno Slovinci veliko svečanost ob tej priliki. To je koroške nemške struponoviče tako razkačilo, da so toliko časa podpihovali, dokler niso dosegli za svojo oliko zelo sramotilnega čina. Od vseh pošastnih ljudi zelo spoštovanega blagoga starčka Einspielera so našantani malopridneži protekli tedaj po noči v stanovanji s kamionem napadli. K sročji je g. E. zadaj spal, da ga v sprednjo sobo skozi okna leteče kamionje ni zadelo. Taki ljudje nam usiljujejo svojo oliko in imenujejo nas barbare.

Slovenske razrede (paralolko) na gimnaziji v Gorici, Pulji, Muriboru in Celji namorava vlada napraviti, in sicer v Celji že s prihodnjim šolskim letom. Naši nasprotniki pa vričejo zarad tega kot preširni vrabci, ko jim gospodar obesi strasilno na kozolec. Ljubeznivi Lah! bi rajši tudi sami ne dobili nič, nego da bi mi Slovinci ob enem z njimi dobili kako drobtino narodne pravice.

Petelin „Gallo“, nov italijanski list s podobami začel je izhajati v Gorici. Treba ga je bilo gotovo, če bo gojil avstrijsko čut in budil k brambi Soče proti ptujemu nasilstvu, da no bo treba Gorici iz Trsta ukaza, kakoršnega je dobil voloski in poroški okraj. „Gallo“ je že 5. zdaj v Gorici izhajajoči časopis. Znano je pa, da tukaj niti eden italijanski časopis ne more samo z naročnino izhajati, zato ni čudo da Lah, kakor je bilo pred kratkim v nekom italijanskem listu čitati, kličejo „liro“ na pomoč. Če bi mi tako beračili za rublje, kak bi nas sumirčili za izdajnike in obsipali s svojimi nedosegljivimi zabavljicami; mi pa njih početja samo zibelježimo in rajši čakamo, da jim naravno plačilo s časom samo pride.

Vabilo k veselici „Slovenske čitalnice“ v Gorenjem Cerovem, ki bode 7. dne avgusta ob 5. uri zvečer na prostem s sledecim sporedom: 1. „Moj dom“, moški zbor; 2. pozdrav; 3. „Danica“, samospjev; 4. čvogovor; 5. deklamacija „Na junakovem grobu“; 6. „Hrvaticam“, kozanski moški zbor; 7. šaljiv govor; 8. „Rožiči“, mešan zbor; 9. igra: „Kje je meja?“ 10. „Vesela družba“, mešan zbor; 11. tombola. Pred veselico prosta zabava. Ako bi tisti dan deževalo, so veselica preloži na poznejši čas. K obilnej udeležbi vabi uljudno

Odbor

Čeških rodoljubov pride 8. dne avgusta okoli 250 obiskat Slovence čez Koroško v Ljubljano, Postojno in zaabiti tudi v Trst. Povsod se Slovinci pripravljajo za slovesen sprejem.

Naučno ministerstvo je razpisalo tri nagrade po tisoč goldinarjev za tri najboljše patrijotične spise za mladino v nemškem jeziku. Eden teh spisov mora biti zajet iz avstrijske zgodovine; drugi potovalno opisati Avstro-Ogorsko državo; tretji pa obsezati pripovedke. To je tedaj za nemško mladino; naša slovenska ne potrebuje še takih patrijotičnih budil; če pa bi jih kedaj potrebovala, izvestno bi vlada vsaj za prestave teh spisov razpisala nagrade.

Otrok ne puščajte v okna, če hočete, da se ne zgodi kaka nesreča, kot se je zgodila pretekli teden v Trstu, ko je neka mati imela otroka v oknu

zraven sebe. Otrok je namreč omahnil in padel skozi okno na dvoriše; mati hoče otroka popasti, segnje predaleč za njim, zgubi ravnotežje, in pade tudi ona za otrokom. Dete je hudo poškodovano, pa tudi mati je v veliki novarnosti, ker je noseča.

O glavnej skupščini „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Trstu imamo dalje poročati, da se je začela po lepej slovenski navadi: z Bogom, t. j. s slovesno sveto mašo v cerkvi novega svetega Antona, katere se je deležilo prav mnogo ljudstva.

Po sv. maši krog 11. ure pričelo se je zborovanje v „Slovenskej čitalnici (Monte verde)“. Prvomestnik profesor Tomo Zupana prične zborovanje s sledečim nagovorom:

„Glavno vodstvo družbo sv. Cirila in Metoda stoluje v Ljubljani — in vendar se velika skupščina naše družbe danes ni zbrala v Ljubljani, ampak tu v Trstu; mislil bi kdo: bolj na tujem — a, kaj pravim, bolj na tujem; saj „Slovan povsod brate ima!“ Povsod brate! (Dobro, dobro!) — A tu v Trstu pa bivajo prav pravcati prvorojeni naši bratje; tu ovač volika podružnica družbe sv. Cirila in Metoda; tu je niknil iz slovenske zemlje prvi otroški vrtec naše družbe. In tu ne bivajo samo prvorojeni naši bratje, tu imamo tudi prvorojene svoje sestre! Tržaške Slovenke (Zivele!) namreč so si tu osnovali prvo žensko podružnico sv. Cirila in Metoda ter s tem postale mogočen vzgled Slovincem od Adrije do Drave in Mure ter od Kolpe do tam, kjer pesnik Soči gleda v „valove bôdre — Valove te zeleno-modre.“ V našem Trstu toraj drugo veliko skupščino morda najimonicneje slovenske družbe otvarjajoč — naj Vas, častite sestre in ljubi bratje, prisrčno pozdravljam. Da bi me vladal to uro Vodnikov dah, mislil bi — gledajoč vse ljubo Slovenstvo po svojih zastopnikih zbrano v tej sobani — kakor da bivam na Vršacu in videl bi od tu „tamkaj ravno Furlanijo“; ob njej Goriških pokrajin „planinski raj“ in Vas bivalco „dežele rajakomile“ in klical bi Vam: pozdravljeni naši Goriški mejaši! In z Vodnikom bi govoril nadaljeval: „Orat' vidim Štajarca“. Oj, to orjejo na celini slovenskega šolstva naši bratje na Štajarskem; zato dobro došli Štajarski domoljubi tu v našem Trstu! Z Vodnikom bi nadaljeval: „Bližnji sosed mi Ljubljana“ — iz bližnje Ljubljane ter z vsake Kranjskega bi pozdravljal tu zastopnike družbo sv. Cirila in Metoda in bi jim klical, naj vstrajajo žilato tudi zanaprej upravn na Kranjskem v sreči slovenskega telesa, v duši slovenskega delovanja. In z Vodnikom na Vršacu bi končal: „Bližnji sosed mi Ljubljana — Ziljska . . . majerca“. In ko bi mi dano bilo še ljubeznipolno Tomanovo srcé, njegove besede bi Vodnikovim pridejal, ljube Slovence s „polja Goratana“ pozdravljajoč: „Kviško, bratje, duše mile! — Slóvom, djanjem vsi za dom!“ Zastal pa bi s svojimi pozdravi v mestu, kjer biva nad 26.000 Slovincem, ob kojem buči Jenkovo „morje Adrijansko“ danes obseljeno svojemu Bogu in svojemu cesarju zvestega slovenskega rodú. Zato Vas, častite Tržaške Slovenke in Vas, ljubi Tržaški Slovinci, imenom družbe sv. Cirila in Metoda pozdravljam izmed vseh najgorkeje — zahvaljujoč se Vam, da ste nas sprejeli danes pod svoje okrilje in Vas proseč, da ostanete družbi sv. Cirila in Metoda, vdani od slej prav tako, kot ste jej bili do sedaj. Pozivijam Vas vse, častite zastopnike družbo sv. Cirila in Metoda, ki ste zbrani v tej slavni skupščini iz vseh slovenskih pokrajin, toraj sedaj na zborovanje.

Dalje prihodnji.

Bavčar Franc mizarški mojster ima zopet za ene spalnico hišne oprave na ogled. Kdor se za to zanima, naj izvoli ogledati si jo med 28. julijem in 4. avgustom t. l.

Zalevski je meseca maja pograbil na dunajski pošti 131 tisoč goldinarjev, pa ni se vedelo, kam je ž njimi pobegnul; preteklo soboto pa so ga prejeli v Novem Jorku v Ameriki, ko je iz ladje stopil. Dobil so pri njem še sto tisoč gold.; drugih 31 tisoč dobili so pri njegovem bratu na Dunaji. Od kar je Zalevski ta denar izneveril, je v žensko preoblečen in je do svojega potovanja v Ameriko bival na Dunaji.

Listnica uredništva: Dopis iz Podgore prihodnjič.

POZIV!

Družtva „Slovenska Čitalnica“, „Tržaški Sokol“, politično društvo „Edinost“, „Delalsko podporno društvo“ in „tržaško podporno in bralno društvo“ v Trstu so izbrala 21. julija t. l. podpisane zastopnike v „Odbor za Dolencov spomenik.“ Ta odbor stopa danes pred slovenski narod, pred rojake, prijatelje in čestilce velezaslužnega prvoboritelja ob bistri Soči in sinji Adriji, pokojnega gospoda Viktora Dolenca, z uljudno prošnjo, naj blagovole pridno nabirati radodarnih tudi manjših doneskov in pošiljati jih našemu blagajniku, veletržcu in čitalničnemu podpredsedniku gospodu Antonu Trudnu (via Ghega

št. 6. v Trstu), kateri bude izkazal in potrdil veako prejeto svoto v tukajšnjem listu „Edinost.“

Narod slovenski! ako veš ceniti zasluge neustrudnega moža, ki je žrtvoval življenje in imenje samo Tebi na korist, — postavi mu krasen nagrobni kamen, spomenik, ki bude na skrajnej meji Slovenstva kazal in pričal domačinu in tujcu, kdo je bil pokojnik. Podpreti nam je tudi uboga vdova in dva osročena otročiča, ki bitko vzlihujeta po izgubljenem očetu in hranitelji.

Podpisani odbor se nadeje, da bodo Slovinci in Hrvatje o tej priliki z dejtjem dokazali svoje domoljubje, ker je rajnik bil glavni posredovatelj in pespešnik edinstva mej Slovinci in Hrvatji!

Uljudno prošimo sliama urelištva vseh slov. novim, da izvole ponatjanosti ta poziv in pobirati doneske v ta namen.

V Trstu, 24. julija 1887.

Odbor za Dolencov spomenik:

Živo Mat, inženir, probednik; Anton Truden, veletržec, blagajnik. Odborniki: Čermelj Ivan; Grebenc Vokoslav; Kalister Vokoslav; Kariž Ferdo; Mandrič Mate, Nabergoj Ivan, drž. poslanec in Žvab Lovro.

Doneske sprejema, potrjuje in prepošilja odboru v Trst tudi uredništvo „Soča“.

Poslano.

Čudne reči se včasih slišijo od našega župana. Ali kaj je vse njemu, ko ima zavarovan hrbet od vseh strani. Vsi naši možaki ne opravijo nič proti njemu! Dva taka možaka sta ga oprala malo v vrli „Soči“, ali on ima trdo kožo, kakor slon. Ali glejte, tisti dopis bi me bil lahko celo ugonobil. To pa je bilo tako:

Dne 19. junija t. l. nas je šlo z Ravni proti Livku pet mož, med drugimi tudi župan in podžupan Jakob Sturm. Pogovarjali smo se marskaj in med ostalim reče podžupan J. Šturm: „Aaa! neš župen je na Mičca!“ Jaz vprašam: „Zakaj pa Mičca?“ Podžupan: „Zè tisto, k'ga kladéjo v cajtenge, pa molči. Če bi mené ki facega zadelo, peli bi tavženti!“ Na to pravim jaz: „Če misli da je mož, zakaj ne toži? Dokler se na tisti dopis ne opraviči, v naših očeh ni mož!“ Župan zareži v me: „Ti Jakob, če ne molčiš, te ančajgam!“ Jaz pravim: „Vrata so odprta, le, če veste zakaj!“ Na to se zaleti župan nad me, pahne me na tlá, bije po meni s pestmi, kričec: „Ha, nocoj je tvoja ta zadnja!“

In res, moja zadnja bi utegnila takrat odbiti, če bi bila samá, ker se jaz nisem mogel braniti, kajti prišlo je vse nepričakovano. Ležal sem pod njim na tleh, župan me je udrihal — ker je bil (naj mi ne zameri, da povém) tudi malo vinjen (pijan ne smem reči, ker se to županom ne spodobi).

Rešili so me in vstal sem krvav in potolčen; vse me je bolelo mesó in kosti. To je bilo hrabro delo našega mogočnega, slavnega župana. Jaz pa sem rekel možem: „Bodite na pričo!“ kajti mislil sem ga tožiti. Župan pa je upil: „Le toži le, le toži, jaz se malokoga bojim. Jaz imam nad sabo samó glavarja in cesarja!“

Livčani ne znajo hoditi tožit k glavarstvu, cesarja pa imamo predaleč, — in zató pa res dela župan, kar hoče: celo ljudi sme pobijati! Ubogi Livčani!

„Kedór nima rogov, naj se ne hodi z bikom bost!“

Pomenljivo pa je tó, da me je sam župan močno silil, naj bi počakal, da bi šli vsi skupaj proti domu! Sumničiti nočema nič, mislim si pa, kar hočem, ker misli še niso pod §§. Na Livku 15/7/87 Jakob Sturm.

Orglje

s 7. spremeni so na prodaj pri cerkvenem oskrbništvu v Čepovanu za 200 gl.

Naznanilo kmetovalcem.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da imam veliko zalogo prav dobrega žveplenega apna ali gipsa (škajole), ki se dobi po prav primerni ceni, pri meni v Solkanu.

Priporočam se

Avgust Kovačič.

Št. 1080.

Razpis učitelj. služeb.

V tem okraji se s tem razpisuje službe učiteljev-voditeljev enorazrednic v Kalu, Batujah, ra Berjah in v Ravnici, pa mesto učiteljice v Ozeljanu.

Dohodki vseh služeb so 3. plačilne vrste poleg dež. š. postav 10. marcija 1870, in 4. marcija 1879 t. j. za izprašane gl. 530, oziroma gl. 380, za neizprašane pa gl. 410, oziroma gl. 316.

Vrh tega dobival bode učitelj v Kalu gl. 100 mestne priklade.

Prošnje s postavnimi spričevali sposobnosti in za zvananje tudi se spričevalom c. k. okrajnega zdravnika je vložiti do 10. septembra t. l. semle po predpostavljenih oblastnijah.

Za omenjene službe sprejemajo se tudi v začasno službo, ktero nastopijo 1. septembra, tedaj je vložiti prošnje do 15. avgusta t. l.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Gorici, 21. julija 1887.

Razpis službe

učitelja-voditelja na enorazrednici v Škerbini z dohodki III. plačilne vrste.

Zahteva se sposobnost podučevati katoliško verstvo.

Prošnje naj se vložijo v dobi 6 tednov po razglašenji razpisa v časniku „Osservatore triestino“ pri podpisanem.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V SEŽANI
dne 27. julija 1887.

Razpis služeb

učiteljev-voditeljev na enorazrednicah v Dutovljah, v Šempolaji in v Gorjanskem z dohodki III. plačilne vrste.

Zahteva se sposobnost podučevati katoliško verstvo.

Prošnje naj se vložijo v dobi 6 tednov po razglašenji razpisa v časniku „Osservatore triestino“ pri podpisanem.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V SEŽANI,
22. julija 1887.

V gostilnici
„PRI SOLNCU“

ulica Morelli št. 15

prodaja se

PIVO OD A. DREHER-JA

po 24 novcev liter.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krojačnici Ignacija Steinerja,
ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiro narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gl.
„ „ „ „ dečke	„ 6 „ 15 „
„ „ „ „ otroke	„ 3 „ 10 „
Površna pomladanska suknje	„ 8 „ 30 „
Pomladanski saki	„ 5 „ 15 „

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorci na zahtevo brezplačno in prosti poštnine.

Novo došli doimani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Saki za gospe od 4 do 15 gl.